

Centrul Educațional PRO DIDACTICA

RAPORT DE ACTIVITATE

2 0 1 4

CUPRINS:

- I. DATE GENERALE
- II. CELE MAI IMPORTANTE PROIECTE IMPLEMENTATE PÎNĂ ÎN PREZENT
- III. PROIECTE 2014
 - 1. *Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Moldova/CONSEPT, componenta Dezvoltare organizațională*
 - 2. *Îmbunătățirea calității învățământului vocațional-tehnic în domeniul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor/(TIC) din Republica Moldova*
 - 3. *Pentru reforme calitative în educație*
 - 4. *Educație interculturală pe ambele maluri ale Nistrului*
- IV. SERVICII DE FORMARE CONTINUĂ
- V. CLUBUL DE DEZBATERI EDUCAȚIONALE PAIDEIA
- VI. REVISTA DIDACTICA PRO...
- VII. BIBLIOTECA PRO DIDACTICA

I. DATE GENERALE

Adresa organizației: str. Armenească, nr. 13, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2012

Telefoane: (37322) 54 25 56, 54 19 94

Fax: (37322) 54 41 99, **web-site:** www.prodidactica.md

Rima BEZEDE, președinte, rbezed@prodidactica.md

Viorica GORAȘ-POSTICĂ, vicepreședinte, vpostica@prodidactica.md

Tatiana MAZILO, contabil-șef, tmazilo@prodidactica.md

Sergiu OLENCIUC, manager servicii generale, solenciuc@prodidactica.md

Silvia BARBAROV, coordonator de programe, sbarbarov@prodidactica.md

Octombrina MORARU, coordonator de proiect, omoraru@prodidactica.md

Lilia NAHABA, coordonator de programe, lnahaba@prodidactica.md

Vera BUBULICI, asistent de programe, vbubulici@prodidactica.md

Rodica CATAREU, asistent recepționist, reception@prodidactica.md

Nina IAȚCO, personal de sprijin

Centrul Educațional PRO DIDACTICA este o organizație neguvernamentală, nonprofit, fondată la 11 august 1998.

Misiune:

Centrul Educațional PRO DIDACTICA are drept scop promovarea principiilor unei societăți deschise, prin sprijinirea persoanelor și a organizațiilor interesate de învățare și dezvoltare continuă, pentru a le facilita afirmarea personală și profesională și o mai bună integrare într-o societate în schimbare. Pentru aceasta, Centrul oferă programe și servicii de informare, instruire și consultanță axate pe formarea abilităților de învățare pe parcursul întregii vieți, pe promovarea valorilor unei societăți a cunoașterii, asigurând participare și șanse egale pentru toți, precum și suport în procesul de integrare europeană prin educație.

Portofoliul curent al Centrului include 22 de programe de formare pentru profesori și manageri din sistemul educațional, autorizate și licențiate de Ministerul Educației. Certificatele oferite de Centru sînt recunoscute oficial în procesul de atestare a cadrelor didactice.

Obiective pe termen lung:

- Asigurarea dezvoltării profesionale continue a personalului Centrului și a formatorilor asociați, pentru a menține și a optimiza calitatea serviciilor prestate;
- Diversificarea ofertei de formare (inclusiv promovarea și dezvoltarea învățămîntului la distanță), pentru a răspunde mai eficient solicitărilor concrete ale beneficiarilor direcți – profesori și instituții de învățămînt;
- Oferirea de materiale didactice și publicații;
- Diversificarea surselor de finanțare;
- Sporirea numărului parteneriatelor la nivel național și internațional;
- Sporirea nivelului de transparență la nivel național și internațional.

II. CELE MAI IMPORTANTE PROIECTE IMPLEMENTATE PÎNĂ ÎN PREZENT

GRANTURI:

- *Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Moldova /CONSEPT, componenta Dezvoltare organizațională, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – 2012-2015;*
- *Îmbunătățirea calității învățământului vocațional-tehnic în domeniul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor/(TIC) din Republica Moldova, cu sprijinul financiar al Cooperării Austriece pentru Dezvoltare/Austrian Development Cooperation/ADC – decembrie 2012-iulie 2015;*
- *Educație interculturală pe ambele maluri ale Nistrului, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, co-finanțat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Institutul Suedez pentru Pace și Arbitraj – mai 2014-februarie 2015;*
- *Pentru reforme calitative în educație, cu sprijinul Fundațiilor pentru o Societate Deschisă, prin intermediul Fundației Soros-Moldova – iulie 2014-februarie 2015;*
- *Rolul educației în societățile multiculturale: lecții învățate, implementat în cadrul Programului Est Est fără Frontiere al Fundației SOROS-Moldova;*
- *Consolidarea ONG-urilor locale prin intermediul parteneriatelor comunitare, finanțat de Ambasada SUA în Moldova – octombrie 2012-iulie 2013;*
- *Comunități școlare în acțiune: crearea condițiilor pentru persistarea în școală a elevilor din familii social-vulnerabile, cu sprijinul financiar al Fondului de urgență, un program internațional creat de George Soros în vara anului 2009 pentru atenuarea efectelor negative ale crizei economice mondiale în Europa Centrală, de Est și de Sud-Est și în Asia Centrală – 2010-2012;*
- *Optimizarea predării limbii române în UTA Găgăuzia, finanțat de Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE și Biroul Federal pentru Afaceri Externe al Germaniei – august-decembrie 2011;*
- *Proiectul internațional Leadership educațional, sprijinit financiar de Institutul pentru o Societate Deschisă din Budapesta – ianuarie 2010-iulie 2011;*
- *Sporirea participării și calității în educație în țările SEE (proiect realizat în parteneriat cu CEPS Ljubljana), cu sprijinul financiar al OSI, ESP Budapesta – 2008-2010;*
- *CONSEPT/Consolidarea sistemului de educație profesională tehnică în Republica Moldova, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – 2008-2010;*
- *Educație pentru integrare europeană. Program de formare pentru profesori și de elaborare de materiale, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2008-2009;*
- *Probleme de predare a limbilor în școlile alolingve din Republica Moldova, cu sprijinul financiar al Biroului Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga) – 2008-2009;*
- *Un viitor pentru copiii noștri, cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service – 2007-2009;*
- *Școala de vară Pacea este în mâinile noastre, cu sprijinul financiar al UNESCO Moldova – 2008;*

- *Pentru o mai bună administrare și responsabilizare în școală* (parteneriat cu Centrul Educația 2000+, România), cu sprijinul OSI prin intermediul inițiativei RE:FINE – 2007-2008;
- *Parteneriat pentru o educație de calitate. Optimizarea calității educației prin promovarea tehnologiilor interactive și prin instituirea unor parteneriate eficiente*, cu sprijinul financiar al Agenției Naționale pentru Dezvoltare CONTACT/PBF – 2006-2007;
- *Succesul școlar pentru copiii romi* (parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală din Cluj-Napoca, România), cu sprijinul OSI prin intermediul inițiativei RE:FINE – 2006-2007;
- *Educație pentru integrare europeană. Elaborare Curriculum*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2006;
- *Educație pentru echitate gender și șanse egale*, cu sprijinul Fundației Soros-Moldova – 2006;
- *Educație pentru dezvoltarea comunității. Curs opțional pentru gimnaziu și program de training pentru profesori* (parteneriat cu Programul Educațional Pas cu Pas), cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2005-2007;
- *Promovarea toleranței și înțelegerea diversității. Instrumente de lucru pentru profesorii-filologi*, cu sprijinul financiar al Consiliului Europei, Confidence-Building Measures – 2005-2006;
- *Un viitor pentru copiii noștri. Implicarea comunității în facilitarea procesului de integrare socială a copiilor din familiile dezintegrate*, cu sprijinul financiar al OSI prin intermediul inițiativei RE:FINE – 2005-2006;
- *Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice în învățământul universitar*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova, OSY New-York și Asociației Internaționale de Lectură – 2004-2005;
- *Limba română pentru alolingvi. Perfecționarea cadrelor didactice*, cu sprijinul Biroului Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga) – 2004;
- *Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice în învățământul universitar*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova, OSY New-York și Asociației Internaționale de Lectură – 2003-2004;
- *Comunități de învățare*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2003-2005;
- *Toleranță și integrare socială. Informare și formare*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2003-2005;
- *Educație pentru alteritate. Curs opțional de educație pentru toleranță și alteritate prin intermediul literaturii etniilor conlocuitoare (liceu, colegii și universități)*, cu sprijinul financiar al Ambasadei Statelor Unite ale Americii – 2003-2005;
- *Educație prin Internet – disciplina școlară Informatica*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2002;
- *Învățare prin cooperare*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2002-2003;
- *Limba română pentru alolingvi. Perfecționarea cadrelor didactice*, cu sprijinul financiar al Biroului Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga) – 2001-2003;
- *Modernizarea învățământului preuniversitar*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 2001-2002;
- *Internet PRO EDUCATION*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1999-2002 (www.proeducation.md);

- *Elaborarea Curriculumului național pentru liceu* – în colaborare cu Ministerul Educației al Republicii Moldova, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1999;
- *Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice în învățământul preuniversitar*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1998-2002;
- *Modernizarea învățământului umanistic*, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova – 1998-2000.

SERVICII DE CONSULTANȚĂ:

- Servicii de consultanță pentru formarea mentorilor locali în domeniul educației timpurii, servicii contractate de Ministerul Educației în cadrul proiectului *Parteneriat Global pentru Educație*, implementat în parteneriat cu Programul Educațional *Pas cu Pas* și Centrul de zi *Speranța* – martie-noiembrie 2014;
- Servicii de consultanță pentru formarea mentorilor în domeniul educației timpurii, servicii contractate de Ministerul Educației în cadrul proiectului *Parteneriat Global pentru Educație* – iunie-august 2013;
- Servicii de consultanță pentru formarea cadrelor didactice în implementarea curriculumului modernizat de liceu (8106 profesori din 33 de raioane), în parteneriat cu Centrul Educația 2000+ Consulting LTD, România; servicii contractate de Ministerul Educației în cadrul proiectului *Educație de calitate în mediul rural din Moldova* – iulie-august 2010;
- *Educație de calitate în mediul rural din Moldova*, cu sprijinul financiar al Băncii Mondiale – 4 februarie-31 mai 2011;
- Servicii de consultanță pentru elaborarea ghidului pentru educatori *1001 idei pentru o educație timpurie de calitate*, servicii contractate de Ministerul Educației (EFA/FTI) – 2010;
- Servicii de consultanță pentru elaborarea curricula pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice din educația timpurie și a ghidurilor metodologice aferente, servicii contractate de Ministerul Educației (EFA/FTI) – 2009-2010;
- Servicii de consultanță *Echitate și incluziune în educație. Pilotarea instrumentelor pentru planificare și evaluare în domeniul educației* – servicii contractate de Ministerul Educației – 2009;
- *Evaluarea continuă la clasă*, program de formare, în parteneriat cu Centrul Educația 2000+ Consulting LTD, România, servicii contractate de Ministerul Educației și Tineretului via Banca Mondială – 2008-2009;
- *Educație de calitate în mediul rural din Republica Moldova. Ameliorarea predării-învățării în școlile rurale în baza curriculumului modernizat de liceu*, servicii contractate de Ministerul Educației și Tineretului via Banca Mondială – 2007;
- Dezvoltarea profesională a managerilor de grădinițe, în cadrul Proiectului Ministerului Educației și Tineretului *Educație pentru Toți – Inițiative de Acțiune Rapidă*, servicii contractate de Ministerul Educației și Tineretului via Banca Mondială – 2007;
- Consultanță și programe de formare pentru autori de manuale, Bishkek, Kyrgyzstan, servicii contractate de Fundația pentru Inițiative Educaționale – 2006;

- Consultanță pentru autori de curriculum și de materiale didactice pentru predarea limbii georgiene ca limba a doua, Tbilisi, Georgia, servicii contractate de HCNM al OSCE – februarie 2005;
- Consultanță pentru formare de formatori pentru predarea limbii georgiene ca limba a doua, Bakuriani, Georgia, servicii contractate de HCNM al OSCE – iunie 2005;
- Servicii de formare oferite la solicitarea profesorilor universitari și preuniversitari, a managerilor de grădinițe, școli și instituții de învățământ superior.

III. PROIECTE 2014

1. CONSOLIDAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE PROFESIONALĂ TEHNICĂ ÎN MOLDOVA/CONSEPT, componenta DEZVOLTARE ORGANIZAȚIONALĂ

Obiectiv 1:	<i>Dezvoltare organizațională</i>
Finanțator:	Fundația Internațională Liechtenstein Development Service (LED)
Perioadă de implementare:	ianuarie 2012-decembrie 2014
Buget anual:	723 152 MDL
Scop:	A contribui la dezvoltarea organizațională a 9 instituții implicate în proiectul <i>CONSEPT</i>

Obiective:

- Eficientizarea competențelor manageriale ale echipelor administrative din instituțiile incluse în proiect;
- Organizarea și monitorizarea procesului de elaborare a planurilor de dezvoltare a instituțiilor;
- Asigurarea consultanței și a expertizei profesionale în procesul de promovare a imaginii școlilor.

Activități și rezultate:

1. *Ateliere de pregătire a activităților de formare și consultanță*

Pentru organizarea și implementarea cu succes a activităților de formare incluse în proiect, au fost realizate ateliere ale formatorilor. În cadrul acestora, au fost discutați termenii de referință și au fost pregătite agenda și suporturile de curs, metodologia și materialele necesare pentru seminarul-training *Marketing educațional și promovarea imaginii* (2 module+follow-up) și pentru trainingul adițional *De la planificare strategică la planificare operațională*. La ateliere au participat formatorii din proiect.

2. *Seminarul-training Marketing educațional și promovarea imaginii*

Printre programele de formare desfășurate în anul 2014 în cadrul proiectului se numără 2 module ale seminarului-training *Marketing educațional și promovarea imaginii* și activitatea de follow-up, care au avut loc în perioadele 3-5 februarie și 27-29 mai. La activități au participat 28 de reprezentanți ai 14 școli care se vor implica direct în procesul de dezvoltare și implementare a proiectelor de marketing și promovare a imaginii instituției din care fac parte. Agenda a inclus subiecte teoretice și recomandări practice ce vizează domeniul marketingului educațional, inclusiv planificarea activităților de marketing, elaborarea componentelor *Strategie de marketing și Promovarea imaginii școlii*, utilizarea metodelor și a instrumentelor de promovare eficientă a imaginii etc. Fiecare sesiune a fost realizată interactiv, cu accent pe experiența profesională a participanților, pe contextul instituției pe care o reprezintă, dar și pe transferul original al unor modele de marketing din domeniul economic în cel educațional.

3. *Implementarea proiectelor de marketing și de promovare a imaginii*

În perioada martie-decembrie 2014, cele 14 instituții implicate în proiectul *CONSEPT* au elaborat și implementat *proiecte de marketing și de promovare a imaginii*. Acestea au inclus activități de investiție și activități sistematice, care au avut drept scop sporirea imaginii școlii profesionale și sensibilizarea opiniei publice vizavi de oportunitățile oferite de aceasta.

Conform rezultatelor evaluării proiectelor, elaborate în baza unor criterii obiective, toate cele 14 echipe au primit sprijin financiar pentru implementare. Planurile au fost puse în aplicare în toate instituțiile, fiind organizate 95% din activitățile de investiții și sistematice. În promovarea imaginii școli au fost implicați profesorii și elevii. Ei au organizat diverse activități: unele tradiționale (vizite de promovare în gimnazii, Ziua

Ușilor Deschise, difuzare de flyere și broșuri cu informații relevante despre școli etc.), altele originale în contextul nostru: flashmobe-uri; spoturi video personalizate, dezvoltate de profesioniști etc. În baza rapoartelor prezentate de școli și a vizitelor de monitorizare, au fost constatate rezultate pe termen scurt, concretizate, în primul rând, în sporirea numărului de absolvenți care au ales să își continue studiile într-o instituție vocațională.

4. Training anual adițional pentru manageri

La solicitarea echipelor manageriale ale celor 14 instituții-pilot, în perioada 28-30 noiembrie 2014, la Centrul Educațional PRO DIDACTICA s-a desfășurat seminarul-training cu genericul *De la planificare strategică la planificare operațională*. La activitate au participat școli care au elaborat recent Planul de Dezvoltare și școli care au experiență în implementarea acestuia. Obiectivul general al seminarului s-a axat pe actualizarea și îmbunătățirea competențelor manageriale, în special a celor legate de planificarea operațională. Programul a fost interactiv și a avut loc în cheia aplicării tehnologiilor educaționale moderne. În procesul de instruire au fost abordate teme interesante și utile. Participanții, 36 la număr (directori, directori adjuncți și maiștri superiori), au lucrat în baza PDȘ-ului elaborat și a planurilor anuale. Ei au primit un suport de curs consistent, care a inclus atât repere teoretice, cât și sugestii practice/recomandări oferite în baza necesităților de formare. Programul de instruire a cuprins 12 sesiuni. Printre cele mai importante subiecte menționate de participanți au fost: operaționalizarea obiectivelor, analiza corespondenței și a coerenței plan strategic-plan operațional, corelarea indicatorilor, colectarea de date și instrumentele de analiză, motivarea resurselor umane pentru punerea în aplicare a PDȘ-ului etc. Ca urmare a implicării conștiente și motivate în formare, reprezentanții școlilor au prezentat acțiuni concrete ce ar face PDȘ-ul mai funcțional și ar asigura corelația dintre aceste două planuri. Participanții au apreciat utilitatea, aspectele aplicative și noutatea problemelor discutate.

5. Vizite de monitorizare a implementării Planului de Dezvoltare a Școlii

În perioada septembrie-decembrie, au fost organizate vizite de monitorizare a implementării Planului de Dezvoltare în 9 școli participante în faza II a proiectului. Formatorii experți au studiat și analizat documentele instituționale: Planul de Dezvoltare a Școlii, planurile anuale, rapoartele anuale de activitate; au avut discuții *focus grup* cu echipa managerială, cu elevii și profesorii; au vizitat sălile de curs și atelierelor. În urma vizitelor, s-a constatat că Planul de Dezvoltare a Școlii este util și își justifică importanța organizațională. Chiar dacă obiectivele stipulate au fost atinse parțial, documentele au fost funcționale în toate instituțiile și au contribuit la soluționarea participativă a problemelor identificate.

Rima BEZEDE, coordonator de proiect

2. ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI VOCAȚIONAL-TEHNIC ÎN DOMENIUL TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ȘI COMUNICAȚIILOR/(TIC) DIN REPUBLICA MOLDOVA

Finanțator: Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare/Austrian Development Cooperation/ADC

Perioadă de implementare: Decembrie 2012-mai 2015

Buget: 540 697 EUR

Scop: A sprijini îmbunătățirea conținutului și a procesului de învățământ în domeniul TIC în 6 instituții-pilot (colegii și școli profesionale), contribuind, astfel, la sporirea calității cunoștințelor și abilităților tinerilor specialiști din domeniul TIC – fapt ce le va oferi beneficiarilor noi oportunități de dezvoltare profesională, va duce la creșterea ratei de angajare și la reducerea sărăciei

Partener-implementator: Asociația Națională a Companiilor Private din Domeniul TIC/ATIC

Echipa de implementare:

Director de proiect: Rima BEZEDE

Coordonator de proiect CEPD: Octombrina MORARU

Coordonator ATIC: Ana CHIRIȚA

Expert curriculum: Viorica GORAȘ-POSTICĂ

Expert IT: Anatol GREMALSCI

Contabil: Tatiana MAZILLO

Grupul consultativ de lucru: 6 reprezentanți ai instituțiilor-pilot

Insituțiile-pilot:

1. Colegiul de Informatică din Chișinău
2. Colegiul Politehnic din Bălți
3. Colegiul Industrial Pedagogic din Cahul
4. Colegiul Financiar-Bancar din Chișinău
5. Școala Profesională nr. 5 din Bălți
6. Școala Profesională nr. 6 din Chișinău

Obiective:

1. Modernizarea curriculumului pentru specializările TIC din instituțiile beneficiare, în vederea asigurării relevanței acestuia în raport cu necesitățile de pe piața muncii, cu implicarea reprezentanților companiilor din domeniul TIC;
2. Îmbunătățirea abilităților cadrelor didactice, elevilor și studenților din instituțiile beneficiare;
3. Creșterea nivelului de informare și de orientare în carieră a tinerilor privind posibilitatea de obținere a studiilor TIC în instituțiile de învățământ vocațional.

Activitățile-cheie realizate în anul 2014:

- I. *Elaborarea materialelor curriculare*

Prima jumătate a celui de al doilea an de proiect a avut ca prioritate elaborarea și modernizarea curricula pentru instituțiile beneficiare, care vor fi prezentate pentru aprobare Consiliului Național pentru curriculum.

În elaborarea celor trei curricula modulare au fost implicați 16 conceptori și reprezentanți ai companiilor din domeniul TIC (Endava, Allied Testing, Cedacri), această colaborare avînd drept scop asigurarea relevanței curriculare cu necesitățile pieței forței de muncă.

În acest context, au fost organizate un șir de ateliere, în care un accent deosebit s-a pus pe formularea corectă, clară și funcțională a competențelor, iar reprezentanții companiilor din domeniul TIC (Endava, Allied Testing, Cedacri) au prezentat necesitățile sistemului economic, menționînd că marea majoritate a companiilor se confruntă cu insuficiența forței de muncă.

În urma atelierelor comune cu companiile, s-a decis introducerea a două module, care ar asigura relevanța acestora pe piața forței de muncă:

- *Testarea produselor program;*
- *Mentenanța dispozitivelor portabile.*

Astfel, curriculumul la specialitățile *Informatică* include la moment două module noi: *Testarea produselor program* și *Administrarea sistemelor de operare*. Curriculumul *Mentenanța dispozitivelor portabile* la specialitatea *Calculatoare* a fost revizuit și cuprinde 6 module.

Pentru meseria nou creată în școlile profesionale *Operator pentru Suportul Tehnic al Calculatoarelor* a fost elaborat un curriculum ce conține 7 module.

Curricula revizuite vor contribui la sporirea gradului de angajabilitate a absolvenților instituțiilor medii de specialitate, asigurînd relevanța între competențele dobîndite în cadrul instituțiilor de învățămînt și cele solicitate de companiile TIC.

II. *Pilotarea, revizuirea și îmbunătățirea materialelor curriculare*

Cele șase instituții implicate în proiect din septembrie 2014 și-au început anul de studii în baza noilor curricula revizuite:

- Curriculum pentru meseria *Operator pentru Suportul Tehnic al Calculatoarelor;*
- Curriculum pentru specialitatea *Informatică;*
- Curriculum pentru specialitatea *Calculatoare.*

În data de 26 august, a fost organizat un atelier de lucru în cadrul căruia s-a discutat despre procesul de pilotare. Cadrele didactice implicate în experiment au fost informate despre fazele pilotării, criteriile de monitorizare a procesului, rigorile și rezultatele așteptate. La atelier a fost prezentă și Ludmila Gherasimenco, consultant al Direcției Învățămînt secundar profesional și mediu de specialitate a Ministerului Educației, pentru a încuraja profesorii experimenter să vină cu cît mai multe idei, sugestii de îmbunătățire a curricula, în vederea obținerii un rezultat pe măsura eforturilor depuse.

Procesul de pilotare s-a desfășurat cu implicarea a 22 de cadre didactice și 334 de elevi. Pentru a monitoriza acest proces, fiecare cadru didactic a expediat o dată la două săptămâni o agendă cu observațiile făcute, feedback-ul elevilor și sugestiile pentru eventualele modificări ale curriculumului la etapa de revizuire.

Tot în scopul monitorizării, în lunile octombrie-noiembrie, au fost organizate vizite în instituțiile-pilot, la care au participat reprezentanții Ministerului Educației, consultanții proiectului pe domeniul IT și curriculum. În cadrul acestor vizite au fost organizate discuții cu administrația instituțiilor, cadrele didactice și elevii implicați în pilotare.

Cele trei curricula elaborate sînt pilotate cu suportul Ministerului Educației, în proces fiind implicate 22 de cadre didactice, care participat pe parcursul anului la un șir de instruiți.

III. *Elaborarea și implementarea unui program de formare continuă a cadrelor didactice în domeniul metodelor și tehnicilor de învățare activă și al utilizării instrumentelor TIC*

După definitivarea modulelor curriculare, au fost determinate modulele pentru care cadrele didactice au nevoie de instruire suplimentară. Domeniile de interes identificate:

- *Testarea produselor program;*
- *Sudarea fibrelor optice;*
- *Mentenanța notebook-urilor.*

Pentru realizarea training-urilor cu tematicile sus-numite, a fost solicitat suportul companiilor private, inclusiv prin a pune la dispoziție formatori în domeniu.

Cadrele didactice din colegii au participat la un training de 5 zile la tema *Testarea produselor program*, care a avut loc în incinta companiei Allied Testing. În cadrul trainingului, au fost discutate aspecte ce țin de:

- *Ciclul de viață al unui produs software;*
- *Rolul persoanelor implicate în elaborarea unui produs software;*
- *Planul de testare;*
- *Documentarea procesului de testare;*
- *Jurnalul de evidență a defectelor/Bugtracker;*
- *Descrierea defectelor.*

Pentru școlile profesionale au fost organizate alte 2 traininguri cu tematicile *Sudarea fibrelor optice* și *Mentenanța notebook-urilor*, acestea fiind facilitate de reprezentanții companiilor StarNet și Matrix.

O altă componentă importantă a trainingurilor a fost *Cadrul metodologic și ocupațional*, în cadrul căreia au fost abordate aspectele ce țin de:

- *Sistemul metodelor de predare-învățare-evaluare;*

- *Cadrul Evocare – Realizare a sensului –Reflecție – Extindere (ERRE);*
- *Avantajele și dezavantajele metodelor interactive.*

Trainingurile au ajutat și la determinarea echipamentelor necesare pentru pilotare, care urmează a fi procurate.

Printre cele 22 de cadre didactice instruite se numără și reprezentanți ai școlilor profesionale din Soroca, Florești și Criuleni, acestea beneficiind de formare în scopul asigurării durabilității proiectului. În acest fel, după aprobarea curriculumului de Consiliul Național de Curriculum, în școlile care nu sînt implicate în proiect vor exista persoane pregătite pentru implementare noii meserii, conform cerințelor pieței muncii.

IV. Elaborarea și implementarea unui program de formare a cadrelor didactice-profesori de limba engleză din instituțiile beneficiare în domeniul metodicii predării limbii engleze

Deoarece cunoașterea limbii engleze este una dintre cerințele pieței muncii față de muncitorii și specialiștii din domeniul TIC și o condiție pentru integrarea profesională de succes a acestora, programul de instruire și-a propus să contribuie la îmbunătățirea abilităților în domeniul metodicii predării limbii engleze aplicate. Pentru profesorii din instituțiile-pilot ce predau limba engleză, a fost elaborat și realizat un program de formare în domeniul metodicii predării limbii engleze aplicate, care a durat 5 zile.

Agenda trainingului a inclus următoarele subiecte:

- *Strategii interactive de lucru cu textul;*
- *Strategii de evaluare;*
- *Efectele formative ale jocului didactic;*
- *Vocabularul din domeniul TIC;*
- *Metodica predării pentru impactul materialelor autentice în procesul de predare-învățare-evaluare la adulți.*

Dintre sarcinile-cheie ale experților enumerăm:

- Elaborarea unui suport de curs care include vocabularul minim de specialitate și aspecte importante ce țin de instruirea adulților; Proiectarea și facilitarea interactivă a unui modul de 40 de ore pentru profesorii de limbă engleză din instituțiile beneficiare;
- Evaluarea competențele formate etc.;
- Chestionarea profesorilor de TIC, în scopul identificării necesităților de instruire la limba engleză.

Pregătirea programului de instruire a presupus organizarea a 7 ateliere de lucru, în cadrul cărora a fost definitivat designul celor 5 zile de instruire și draft-ul suportului de curs pentru cursul de engleză destinat cadrelor didactice care predau discipline cu profil TIC.

V. Elaborarea și implementarea programului de studiere a limbii engleze pentru cadrele didactice-specialiști în domeniul TIC

În vederea desfășurării cursurilor de limbă engleză destinate profesorilor care predau discipline cu profil TIC, în scopul dezvoltării abilităților de comunicare în această limbă, sporirii calității procesului de predare și utilizării corecte a termenilor din engleză, a fost elaborat un suport de curs prevăzut pentru 36 de sesiuni.

Suportul didactic și programul cursului au fost concepute ținîndu-se cont de necesitățile de formare ale cadrelor didactice care predau discipline cu profil TIC, identificate în urma analizelor de necesități, realizate în perioada 28 ianuarie-3 februarie în instituțiile-pilot, cu participarea a 65 de persoane.

Cursul de limbă engleză aplicată a fost desfășurat în perioada 5 mai-27 iunie, la el participînd 56 de cadre didactice care predau discipline cu profil TIC în cele 6 instituții-pilot și care, din septembrie curent, vor fi antrenate în pilotarea curriculumului modular, elaborat în cadrul proiectului.

Întrucît lexicul profesional din domeniul TIC este de origine engleză și sursele bibliografice sînt, în marea lor majoritate, în aceeași limbă, cele 72 de ore academice de instruire îi vor ajuta pe beneficiari (56 de persoane)

să își îmbunătățească abilitățile de comunicare în această limbă și să își îmbogățească vocabularul din domeniul TIC, în vederea sporirii calității procesului de predare și de utilizare corectă a termenilor de origine engleză.

La finalul programului, participanții au susținut o testare, pentru obținerea unui certificat. Participanții s-au arătat foarte mulțumiți de oportunitatea de a beneficia de un asemenea curs.

Octombrina MORARU, coordonator de proiect

3. PENTRU REFORME CALITATIVE ÎN EDUCAȚIE

Finanțator:	Fundațiile pentru o Societate Deschisă, oferit prin intermediul Fundației Soros-Moldova
Perioadă de implementare:	Iulie 2014-ianuarie 2015
Buget:	34 200 USD
Scop:	A contribui la dezvoltarea și consolidarea politicilor/reformelor educaționale în Republica Moldova prin lansarea discuțiilor publice la nivel local și articularea poziției actorilor comunitari față de acest proces

Echipa de implementare:

Director de proiect: Rima BEZEDE
Coordonator de proiect: Lilia NAHABA
Asistent de proiect: Vera BUBULICI
Contabil: Tatiana MAZILO
Grupul de formatori-experti

Instituțiile implicate:

la nivel de comunitate rurală

Gimnaziul Enichioi, Cantemir
LT M. Stratulat, Boscana, Criuleni
LT Fetești, Edineț
Gimnaziul Mihai Viteazul, Cazangic, Leova
Școala-internat auxiliară Popeasca, Ștefan
Vodă

la nivel de raion

LT I. Vazov, Taraclia
LT B.P. Hasdeu, Drochia
LT I. Creangă, Soroca
LT G.A. Gaidarji, Comrat
LT M. Sadoveanu, Călărași

Obiective:

Ob. 1. Implicarea actorilor sociali (părinți, profesori, reprezentanți APL, ONG-uri, grupuri de inițiativă) în discuții publice referitoare la oportunitățile oferite de reformele din domeniul educațional.

Ob. 2. Promovarea reformelor curente în domeniul educațional în vederea sensibilizării opiniei publice (părinți, profesori, reprezentanți APL, ONG-uri, grupuri de inițiativă) privind implementarea calitativă a acestora la nivel local.

Activități-cheie:

1. Pregătirea activităților-cheie din proiect:

- Selectarea locațiilor. Realizarea unor ateliere de pregătire a activităților din proiect;
- Selectarea experților și a moderatorilor;
- Identificarea coordonatorilor locali;
- Desfășurarea atelierelor pentru experți și moderatori.

2. *Discuții publice locale pentru actori educaționali și comunitari: părinți, APL, parteneri sociali, profesori etc. (10).*

În perioada septembrie-decembrie, au fost organizate 10 discuții publice locale pentru actori educaționali și comunitari (în 5 centre raionale și 5 comunități rurale cu școală de circumscripție sau liceu). Acestea au oferit un cadru contextualizat pentru dezbateri pe marginea problemelor și direcțiilor semnalate de documentele actuale de politici educaționale, inclusiv reforma structurală și pregătirea unor cadre didactice performante. Pe parcursul fiecărei activități, au fost propuse soluții locale pentru problemele din sistemul educațional, dar și sugestii de îmbunătățire a procesului de elaborare și de implementare a politicilor din domeniu în mod deschis și transparent, cu implicarea părinților, elevilor, profesorilor și managerilor. Au fost discutate următoarele subiecte:

- *Reforma structurală/optimizarea rețelei școlare;*
- *Educația nonformală. Valorificarea potențialului comunității în vederea diversificării ofertei educaționale a școlii;*
- *Aspecte specifice legate de procesul educațional din perspectiva comunităților multietnice;*
- *Implicarea părinților în procesul de luare a deciziilor cu privire la procesul educațional, inclusiv alegerea cursurilor opționale;*
- *Rezultatele de la BAC versus calitatea procesului educațional;*
- *Școala – centru comunitar. Oportunități locale pentru sporirea atractivității școlii;*
- *Problema capacității financiare reduse a școlilor mici;*
- *Misiunea-cheie a asociațiilor de părinți din perspectiva diferitor actori comunitari;*
- *Importanța parteneriatelor sociale școală-părinți-autorități publice de toate nivelurile;*
- *Copiii cu CES și reorganizarea sistemului rezidențial. Integrarea copiilor cu CES în procesul educațional și în comunitatea școlară.*

3. *Mese rotunde tematice*

În cadrul proiectului, au fost organizate 2 mese rotunde:

- *Strategia Educația – 2020. Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice – 26 septembrie 2014;*
- *Atestarea cadrelor didactice. Noi provocări – 27 noiembrie 2014.*

Mesele rotunde s-au desfășurat cu participarea a diverși actori comunitari, a câte 25-30 de persoane (reprezentanți ai Ministerului Educației, ai Direcțiilor de Învățământ, ai comunităților în care s-au realizat seminariile locale, părinți, profesori, manageri, elevi, studenți, reprezentanți ONG), fiind luate în dezbateri diverse aspecte legate de documentele de politici: *Codul Educației, Strategia Educația – 2020*. Accentul a fost pus pe sensibilizarea actorilor interesați vizavi de necesitatea implementării calitative a schimbărilor stipulate în aceste documente. Participanții s-au pronunțat pe marginea problemelor și direcțiilor semnalate de *Strategie* și au propus soluții locale contextualizate de optimizare a procesului de formare a cadrelor didactice. Ei au subliniat actualitatea schimbărilor din învățământ; importanța rolului profesiei de pedagog, a atragerii și menținerii tinerilor specialiști în sistem, precum și necesitatea sporirii calității formării inițiale și continue a cadrelor didactice.

De asemenea, discuțiile au punctat inovațiile/noutățile documentelor și nevoia transmiterii unor mesaje corecte și credibile în sprijinul reformelor educaționale.

4. *Rubrici tematice în publicațiile Făclia și Didactica Pro..., materiale plasate pe site-urile Centrului Educațional PRO DIDACTICA, Ministerului Educației etc.*

5. *Cicluri de interviuri (Radio, TV)*

6. *Promovarea reformelor și a schimbărilor de calitate prin intermediul unor materiale de informare/sensibilizare (pliante, flyere).* La finalul proiectului, va fi editată o carte cu titlul *Pentru reforme calitative în educație*, care va cuprinde o descriere a activităților și rezultatelor din proiect, sugestii și recomandări. Cartea va fi donată instituțiilor-pilot, bibliotecilor școlare, Direcțiilor de Învățământ, Ministerului Educației etc.

Rezultate:

- Grad sporit de informare a actorilor comunitari asupra necesității și importanței reformelor educaționale
- Nivel avansat de sensibilizare a actorilor comunitari vizavi de necesitatea reformelor continue în domeniul educațional cu scopul sincronizării învățământului cu toate schimbările din societate
- Dialog constructiv și durabil în vederea conștientizării rolului reformelor implementate până la moment, al stabilirii condițiilor și a premiselor locale de către toți actanții
- Actori comunitari implicați și motivați pentru participare în dialogurile publice pe marginea politicilor educaționale și reformelor actuale
- Soluții *aici și acum* pentru problemele educaționale stringente resimțite de comunitate
- Beneficii personale și comunitare/sociale: înțelegerea corectă a esenței reformelor și a modului în care acestea îl vizează direct pe beneficiar ca părinte, membru al comunității, cetățean
- 10 întruniri pentru actori educaționali și comunitari (în 5 centre raionale și în 5 comunități rurale cu gimnaziu sau liceu de circumscripție)
- 300 de persoane participante la seminarii locale destinate actorilor educaționali și comunitari
- 3 mese rotunde regionale organizate cu participarea a diverși actori comunitari, în vederea consolidării și promovării politicilor educaționale

- 60 de persoane participante la mesele rotunde
- 3 probleme-cheie/documente de politici dezbătute în cadrul meselor rotunde: *Codul Educației, Strategia Educația – 2020, Strategia sectorială de descentralizare, Optimizarea rețelei școlare*
- 3 texte cu recomandări de implementare eficientă a documentelor date la diferite niveluri publicate în mass-media
- 2 rubrici tematice: *Făclia* (8 numere), *Didactica Pro...* (3 numere), ziare raionale – *Expressul, Ziarul nostru*

Lilia NAHABA, coordonator de proiect

4. EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ PE AMBELE MALURI ALE NISTRULUI

Finanțator: Uniunea Europeană, prin intermediul programului PNUD *Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii*; SPAS – Institutul Suedez pentru Pace și Arbitraj

Perioadă de implementare: 5 mai 2014-28 februarie 2015

Buget anual: 48 000 \$ și 5175 Euro

Scop: Ameliorarea dialogului intercultural și promovarea diversității culturale la nivel local și regional, prin intermediul cooperării eficiente între instituțiile guvernamentale și societatea civilă de pe ambele maluri ale râului Nistru

Echipa de implementare:

Director de proiect: Rima BEZEDE

Coordonator de proiect: Viorica GORAȘ-POSTICĂ

Asistent: Vera BUBULICI

Asistent logistică: Sergiu OLENCIUC

Contabil: Tatiana MAZILO

Obiective:

- A elabora, a experimenta și a introduce metode inovative de educație interculturală prin intermediul unor conținuturi care promovează arta și tradițiile culturale ale diferitelor grupuri etnice;
- A implica ONG-urile în dezvoltarea locală și comunitară, prin cooperarea și schimbul de experiență dintre societatea civilă și instituții educaționale de diferit nivel;
- A asigura sistemul educațional din R. Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, cu cunoștințe și competențe (seminarii, traininguri) și instrumente (curricula, manuale, caiete) pentru realizarea activităților de promovare și sporire a toleranței interculturale în grădinițe și în școli primare.

Activități și rezultate:

1. Ateliere ale grupurilor de creație de pe ambele maluri ale Nistrului

Perioada realizării: 26 mai, 20 iunie, 17 iulie 2014

La activitate au participat membrii grupurilor de creație, care includ autori de manuale, experți în domeniul educației interculturale, practicieni cu experiență de activitate în instituțiile alolingve. Având în vedere specificul activității, au fost invitați coautori, reprezentanți ai diferitelor etnii. În cadrul atelierelor, a fost

prezentat conceptul disciplinei *Cultura bunei vecinătăți*, elaborat de echipa ucraineană. Scopul activităților a constat în elaborarea setului didactic pentru disciplina opțională *Cultura bunei vecinătăți*. Metodologia de desfășurare a atelierelor a fost una interactivă, bazată pe cooperare și pe implicarea directă a tuturor participanților.

Subiecte acoperite:

- Atelier 1. *Curriculum pentru educația interculturală a copiilor din instituțiile de educație timpurie din R. Moldova* (RO-RU);
- Atelier II. *Curriculum pentru educația interculturală a copiilor din clasa I* (RO-RU);
- Atelier III. *Manual-caiet la disciplina opțională **Cultura bunei vecinătăți** pentru clasa I* (RO-RU).

Rezultate:

- ✓ Set de materiale didactice în limbile română și rusă pentru disciplina opțională *Cultura bunei vecinătăți* pentru copiii de vîrstă preșcolară și școlară (clasa I)

În realizarea activităților s-au implicat, la distanță, partenerii din cadrul Centrului de Integrare și Dezvoltare din Ucraina și Centrul de Inovații Educaționale și Programe Sociale din regiunea transnistreană, oferind feedback la materialele elaborate de următorii experți-autori: Efimia MUSTEAȚĂ, Viorica GORAȘ-POSTICĂ, Daniela STATE, Alla NIKITCENKO, Rima BEZEDE, Elena SUFF, Galina DROZD (consultant), Nadejda DIMITROVA (consultant), Elena TULBA (consultant).

2. Evaluarea materialelor elaborate de către experții internaționali

În lunile mai-august 2014, a fost realizată evaluarea celor 3 materiale elaborate de către experții internaționali, din perspectiva respectării conceptului inițial, ajustării conținuturilor la contextul R. Moldova, promovării principiilor toleranței și a echității sociale. Scopul activității a constat în îmbunătățirea setului didactic pentru disciplina opțională *Cultura bunei vecinătăți* prin revizuirea acestuia de către experții internaționali. Rezultatul activității a fost setul didactic pentru disciplina opțională *Cultura bunei vecinătăți* revizuit și îmbunătățit, recomandat pentru editare.

3. Selectarea instituțiilor educaționale pentru experimentarea disciplinei opționale *Cultura bunei vecinătăți*

Acțiunea a avut ca obiectiv acoperirea întregii arii geografice a R. Moldova, dar și cuprinderea principalelor localități populate de reprezentanți ai diferitelor etnii. Astfel, au fost selectate 11 grădinițe și 13 școli, cu care s-au încheiat Acorduri bilaterale de cooperare. Numărul total de persoane incluse în experiment: 50 de cadre didactice și peste 1500 de copii, din 17 localități ale R. Moldova.

4. Expertizarea materialelor la Ministerul Educației și de către alți experți externi

Recenzenți ai materialelor destinate educației timpurii:

SCLIFOS Lia, dr. în pedagogie, Ministerul Educației, manager al proiectului *Parteneriat global pentru educație*
BARANOV Maria, metodist, grad didactic superior, Instituția preșcolară nr. 216, mun. Chișinău

Recenzenți pentru materialele destinate clasei I:

MARIN Mariana, dr. în pedagogie, conferențiar universitar, Institutul de Științe ale Educației
PLĂMĂDEALĂ Sergiu, învățător, grad didactic întâi, LT *Vasile Vasilache*, mun. Chișinău

Expertizarea a fost pozitivă, cu anumite sugestii de optimizare a conținuturilor și a metodologiei propuse. Ulterior, Ministerul Educației a emis Dispoziția nr. 307 din 31 iulie 2014 cu privire la desfășurarea activităților de formare a cadrelor didactice în vederea pilotării cursului opțional *Cultura bunei vecinătăți*.

5. *Prezentarea materialelor managerilor instituțiilor-pilot*

Întrunirea managerilor a avut ca obiectiv prezentarea materialelor experimentale (curriculum și suport didactic) pentru cele 10 grădinițe și 14 școli participante în proiect, pe parcursul anului de învățământ 2014-2015, proces urmat de evaluarea și editarea acestor materiale, în vederea diseminării lor și a includerii disciplinei în lista opționalelor recomandate de Ministerul Educației pentru grupa mare și cea pregătitoare din grădiniță, dar și pentru toate clasele din învățământul obligatoriu, inclusiv în zonele multietnice. Au participat 30 de persoane, câte un reprezentant din fiecare școală, dar și membrii grupurilor de lucru.

6. *Întrunirea de la Odesa*

În perioada 9-11 iulie 2014, a avut loc Conferința Internațională a echipelor participante în proiect, unde s-a prezentat varianta finală a setului didactic propus pentru experiment în R.Moldova și regiunea transnistreană și s-a discutat/coordonat strategia de aplicare a acestuia în instituțiile selectate. Alte aspecte dezbătute la întrunire au ținut de pregătirea în detalii a programului de formare a educatorilor și învățătorilor care vor preda disciplina *Cultura bunei vecinătăți*, preconizat pentru 20-22 august, facilitat de experți locali și ucraineni. "Prin acest curs, ne propunem să educăm copiii noștri interesul de cunoaștere, respectul și toleranța față de cel de alături, indiferent de etnia, limba, credința sa, valorificând, în plan conceptual și metodologic, experiența ucrainenilor și a suedezilor", a susținut expertul din proiect Efimia MUSTEAȚĂ.

Rezultatele activității au inclus definitivarea participativă a setului didactic elaborat pentru instituțiile educaționale de pe ambele maluri ale Nistrului; sporirea cunoștințelor și a atitudinilor pozitive față de diferite grupuri culturale, arte, limbi și tradiții; cooperarea îmbunătățită dintre ONG-uri de pe ambele maluri ale Nistrului, ministerele și instituțiile de învățământ care au participat în dezvoltarea de materiale didactice; informații și experiență împărtășite între profesori și specialiști în educație din diferite regiuni și țări; interese comune identificate și cooperare extinsă.

7. *Redactarea, machetarea și editarea materialelor pentru experiment*

După un proces amplu de redactare, traducere, machetare, s-a editat Curricula de educație interculturală pentru grădinițe și clasa I *Cultura bunei vecinătăți* (300 de ex.) și Caietul pentru elevi *Eu, familia mea și vecinii*, în limbile română (500 ex.) și rusă (300 ex.). Lucrările sînt recomandate de Ministerul Educației al Republicii Moldova pentru pilotare, pe parcursul anului de învățământ 2014-2015, în 11 grădinițe și 13 școli din țară, în special din localitățile populate de reprezentanți ai diferitelor etnii. În total, peste 1500 de copii au posibilitatea să învețe cultura bunei vecinătăți într-o manieră inovativă și pragmatică, relevantă pentru trăirea pașnică și civilizată alături de ceilalți, diferiți de ei. Echipa de la revista *Didactica Pro...*, Mariana VATAMANU-CIOCANU, Dan BOGDEA și Nicu SUSANU, au lucrat la redactarea, machetarea și editarea materialelor.

8. *Training pentru cadrele didactice din experiment*

La training, desfășurat pe 20-22 august la C.E. PRO DIDACTICA, au participat 50 de educatori și învățători din 10 grădinițe și 14 școli-pilot din proiect, acesta avînd ca obiectiv prezentarea materialelor experimentale (curriculum și suport didactic) la noua disciplină opțională *Cultura bunei vecinătăți*. Formatori și experți din R. Moldova și Ucraina (Rima BEZEDE, Viorica GORAȘ-POSTICĂ, Efimia MUSTEAȚĂ, Daniela STATE, Margareta

ARADJIONI și Natalia OPENKO) au facilitat în mod intensiv sesiuni interactive de formare și de pregătire a experimentului pedagogic care va avea loc pe parcursul anului de învățământ 2014-2015. Printre cele mai utile aspecte menționate de beneficiari, am atestat următoarele: foarte multe materiale necesare, jocuri, activități didactice foarte bune, metode noi și interesante pe care le putem folosi la lecții, conflictologia, aplanarea conflictelor, curriculum bine pregătit, educarea toleranței la copii mici, filmul, poveștile, schimbul de experiență cu colegii și formatorii, organizarea seminarului, lucrul în echipă etc.

9. Desfășurarea și monitorizarea experimentului pedagogic

Activitatea se desfășoară pe parcursul anului de învățământ 2014-2015. Participă 50 de cadre didactice și peste 1500 de copii din 17 localități. Autorii-experti din proiect au vizitat 10 instituții-pilot, asistând la ore, discutând cu profesorii și copiii implicați. De asemenea, monitorizarea s-a efectuat și on-line, telefonic. Instrumentul principal a fost fișa complexă cu itemi diverși, începând cu gradul de accesibilitate a materialelor pilotate și terminând cu nivelul de implicare și motivare a copiilor. Cooperarea dintre instituțiile educaționale de pe ambele maluri ale Nistrului cu experții din Suedia și Ucraina contribuie la edificarea unui dialog social constructiv și o mai bună înțelegere între reprezentanții diverselor etnii, întru sporirea încrederii și promovarea toleranței în regiune. S-au observat practici de succes, care vor putea fi ușor extrapolate și diseminate în întreg spațiul educațional din R. Moldova.

9. Vizită de studiu în Suedia

În perioada 30 noiembrie-5 decembrie, 14 reprezentanți ai societății civile de pe ambele maluri ale Nistrului și Ucraina au efectuat o vizită de studiu în Stockholm, Suedia. Scopul vizitei a constat în familiarizarea cu bunele practici în domeniul promovării toleranței și a educației. În acest context, directoarea unei școli primare din Stockholm a prezentat un curriculum opțional original pentru promovarea dialogului intercultural și a toleranței, elaborat, de ONG-ul *Ordinul Linguriței de Ceai*, pentru toate clasele învățământului general, inclusiv pentru grădinițe (cuprinzând copii de la 6 la 15 ani). Acesta se implementează în regiunile multiculturale ale Suediei, unde copiii vorbesc acasă peste 25 de limbi. Valorile comune (respectul, responsabilitatea, bucuria de la școală, securitatea psihologică etc.) îi ajută să se simtă bine împreună. *În școala noastră ne respectăm unii pe alții, lubește-l pe aproapele tău ca pe tine însuși* etc. sînt reguli pe care le urmează cu plăcere.

O impresie deosebită în cadrul programului a produs-o vizita la școala primară ALTA dintr-o localitate apropiată de capitală. Copiii – sănătoși, activi, căliți, mulți hiperactivi, marea majoritate tipic nordici, blonzi, foarte colorați, divers îmbrăcați și deschiși la interacțiune și dialog – aveau un comportament foarte liber. Am asistat la o lecție în clasa a II-a cu tema *Toleranța-Intoleranța*, organizată în cheia metodei proiectelor de grup, copiii fiind divizați în două grupuri. Aveau de ilustrat ce înseamnă *toleranța* și ce înseamnă *intoleranța*,

în activitate fiind ghidați de învățătorul de bază și de cadrul didactic de sprijin, care lucrează cu jumătate de clasă la lecțiile practice, dar și la programul prelungit de după amiază. Am remarcat un mediu de învățare foarte prietenos, copii descătușați. Învățătorii au recunoscut că nu pun în clasele mici accent pe achizițiile cognitive și că școala suedeză, în general, nu este printre primele în lume, contînd foarte mult dezvoltarea individuală creativă, libertatea oferită și confortul fiecăruia copil.

Parteneriatul inițiat ne obligă să învățăm unii de la alții și să devenim mai buni fiecare în parte. Efortul de apropiere și de promovare a dialogurilor de unire spirituală a celor două maluri ale Nistrului, în pofida situației politice tensionate, sperăm să se încununeze cu succese sensibile. Or, pacea este posibilă în toată lumea prin eforturile fiecăruia.

Proiectele de soluționare pașnică a conflictelor stimulează cunoașterea culturilor și prețuirea diversității, nu doar la nivelul sistemului de învățămînt, dar și la nivel politic și social.

Parteneri-implementatori: Centrul de Inovații Educaționale și Programe Sociale din regiunea transnistreană, Institutul Suedez pentru Pace și Arbitraj și Centrul de Integrare și Dezvoltare din Ucraina.

Viorica GORAȘ-POSTICĂ, coordonator de proiect

IV. SERVICII DE FORMARE CONTINUĂ 2014

Centrul Educațional PRO DIDACTICA a oferit programe de formare în baza programului aprobat de Ministerul Educației al Republicii Moldova, prin ordinul nr. 780 din 18 iulie 2013, în domeniul învățământului pentru adulți și al instruirii prin cursuri, pentru formarea continuă și pregătirea metodică suplimentară a profesorilor, precum și în baza acordurilor de colaborare încheiate cu Ministerul Educației al Republicii Moldova. La finele cursurilor, au fost oferite certificate care confirmă absolvirea acestora și care pot fi folosite în procesul de atestare.

Echipa de formatori este alcătuită din angajați ai Centrului, experți-consultanți și profesori-formatori din diverse instituții de învățământ din Republica Moldova, care și-au perfecționat cunoștințele și abilitățile la numeroase centre de instruire din România, SUA, Franța, Canada, Marea Britanie, Belgia, Ungaria, Rusia, Germania, Austria ș.a.

Centrul dispune de un spațiu de cca 300 m², în zona centrală a orașului, și este dotat cu:

- sală de conferințe, alias bibliotecă, în care pot fi găsite peste trei mii de titluri de carte didactică și de referință pe domeniile: management general și educațional, pedagogie și didactică generală, didactica disciplinelor, psihologie etc.;
- cinci săli mai mici pentru cursuri și activități pe grupuri;
- echipament de ultimă oră pentru activitățile de training: retroproiectoare, multimedia, table tip flipchart, copiator, aparat video și audio, calculatoare, imprimante etc.

În anul 2014, din pachetul de programe, au fost selectate modulele care au corespuns necesităților de formare ale profesorilor. Au fost acceptate solicitări din partea unor școli (grupuri de 12-16 persoane) sau înscrieri individuale, pînă la completarea grupului (16 persoane). Cursurile au fost realizate atît în incinta Centrului, cît și în instituția solicitantă.

Costul unui program de instruire complexă a fost stabilit în funcție de condiții, acoperind, în primul rînd, cheltuielile de elaborare și de oferire a programelor de instruire, materialele utilizate și o pauză cafea. Cu fiecare grup de cursanți au lucrat 1-2 formatori experimentați. Atît conținuturile, cît și durata cursurilor au fost stabilite în baza doleanțelor și a necesităților participanților.

Informațiile cu privire la alte activități, oferite gratis în proiecte sponsorizate de donatori, au fost plasate pe pagina Web a Centrului: www.prodidactica.md

Pe parcursul anului 2014, echipa de formatori a Centrului Educațional PRO DIDACTICA a răspuns necesităților de perfecționare a cadrelor didactice și manageriale din mai multe instituții de învățământ, prestînd o gamă variată de servicii:

- Gimnaziul Floreni, Anenii Noi – *Evaluarea competențelor elevilor în baza standardelor educaționale*
- DGETS Ungheni – *Psihopedagogie generală și didactica disciplinelor din învățământul primar*
- DGETS Soroca – *Psihopedagogie generală și didactica disciplinelor din învățământul primar*
- LT Puhoi Ialoveni – *Program complex de formare continuă în grupe mixte*
- Asociația Acasă, Grădinița Steluța, Ungheni – *Psihopedagogie generală. Educația incluzivă*

- Agenția Universităților francofone din RM – *Formarea și evaluarea competențelor profesionale*
- LT Logănești, Anenii Noi – *Program tematic*
- LT Prometeu-Prim – *Didactica matematicii*
- AO Pro Cooperare regională Bălți – *Educația incluzivă în R.Moldova. Aspecte de politică educațională. Psihopedagogie și management*
- Cadre didactice din republică – *Căi în atingerea succesului personal și a eficienței profesionale de durată*
- AO Tărîmul Luminii – *Psihopedagogie generală. Ecologia gândirii*
- Consiliul Național al Tineretului din Republica Moldova (CNTM) – *Incursiuni în educația interculturală*
- LT Ginta Latină – *Dezvoltarea competenței de cercetare a cadrelor didactice ca oportunitate pentru formarea competenței acțional-strategice la elevi*
- UNICEF Moldova, Gimnaziul V. Dumbravă, Ciorăști, Nisporeni – *Educație incluzivă centrată pe cel ce învață*
- UNICEF Moldova, LT M.Eminescu, Otaci, Ocnîța – *Educație incluzivă centrată pe cel ce învață*
- Gimnaziul Tîrnova, Dondușeni – *Evaluarea în baza standardelor*
- LT M. Sadoveanu, Hîncești – *Proiectarea pe unități de învățare*
- DGETS Cimișlia – *Evaluarea în baza standardelor educaționale și a referențialului*
- Liceul sportiv nr. 2 din Chișinău – *Corelarea între competențe și proiectarea activității didactice*
- DGETS Soroca – *Educație pentru dezvoltarea caracterului*
- LT M. Eminescu, Sadaclia, Basarabeasca – *Evaluarea în baza standardelor și a referențialului de evaluare*
- DGETS Edineț – *Management educațional. Evaluare. Controlul intern*
- LT Olimp, Puhăcenii, Anenii Noi – *Referențialul de evaluare*
- LT E. Nicula, Mereni, Anenii Noi – *Referențialul de evaluare*
- Școala primară Mereni, Anenii Noi – *Psihopedagogie și standarde educaționale; Referențialul de evaluare*
- Colegiul de Construcții, Chișinău – *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*
- LT V. Alecsandri, Chișinău – *Dezvoltarea de competențe. Evaluarea rezultatelor școlare*
- Programe individuale complexe de formare continuă la solicitarea beneficiarilor

Echipa de formatori s-a constituit din:

Rima BEZEDE, Lidia BEZNIȚCHI, Tatiana CARTALEANU, Olga COSOVAN, Viorica GORAȘ-POSTICĂ, Raisa GAVRILIȚĂ, Angela GRAMA-TOMIȚA, Daniela STATE, Mariana IORGU, Dina CALANCEA, Carolina CHEPTENARI, Sergiu LÎSENCO, Olga LÎSENCO, Svetlana ȘIȘCANU, Aliona LAȘCU, Ecaterina MOGA, Nina BÎRNAZ, Nina MÎNDRU, Galina FILIP etc.

În total, au fost certificate peste 1000 de persoane.

Lilia NAHABA, coordonator de program

V. CLUBUL DE DEZBATERI EDUCAȚIONALE PAIDEIA

Pe parcursul anului 2014, în cadrul Clubului de dezbateri educaționale *PAIDEIA*, organizat în incinta C.E. PRO DIDACTICA, au fost realizate mai multe activități. Acestea au propus profesorilor de la toate disciplinele școlare subiecte variate și utile pentru optimizarea practicii de predare la clasă. Subiectele abordate au provocat discuții și dezbateri constructive, schimb eficient de opinii și de experiență. Atmosfera plăcută și degajată, competența și profesionalismul facilitatorilor, interesul participanților pentru subiectele discutate au contribuit la realizarea cu succes a activităților date.

Subiectele abordate:

- *Cîmpurile lexicale: posibilități de abordare*
- *Taxonomia lui Bloom – revizuită*
- *Leadership educațional*
- *Educație pentru echitate de gen și șanse egale*
- *Educația incluzivă și provocările profesorului la clasă*
- *Utilizarea TIC în educație. Blogul educațional*
- *Evaluarea prin succes. Găsește defectele, repară-le și mergi mai departe*
- *Strategii de discuție în cadrul orelor*
- *Proiectarea pe unități de învățare*
- *Rolul managerului în organizarea procesului de incluziune educațională a copiilor cu CES*
- *Strategia de proiectare didactică **Știu – Vreau să știu – Am învățat***
- *Discuții în baza tehnicii **Firul de nisip** la orele de dirigenție*
- *De la abilitate la competență – 11 căi în atingerea excelenței pentru managerul de mîine.*

Participanți: peste 100 de cadre didactice din diverse instituții de învățămînt din republică.

VI. REVISTA DIDACTICA PRO...

Echipa redacțională: Mariana VATAMANU-CIOCANU, redactor-șef; Danil BOGDEA, redactor; Nicolae SUSANU, design grafic, tehnoredactare.

Pe parcursul anului 2014, au apărut 6 numere ale revistei de teorie și practică educațională *DIDACTICA PRO...*, într-un tiraj de 950 de exemplare fiecare. Publicația a fost distribuită prin intermediul mai multor agenții (POȘTA MOLDOVEI, MOLDPRESA, USP-PRESA, PRESS INFORM-CURIER), având cca 800 de abonați.

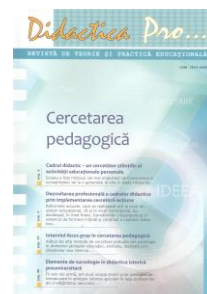
Nr. 1 (83) – **EDUCAȚIA ARTISTICĂ**

- Educația sub asediul pseudovalorilor
- Cunoașterea umană și educația artistic-estetică
- Modalități de abordare interdisciplinară a educației artistice la orele de istorie
- Metodologia proiectării unității de învățare la Biologie, treapta gimnazială

Nr. 2 (84) – **CERCETAREA PEDAGOGICĂ**

- Cadrul didactic – un cercetător științific al activității educaționale personale
- Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice prin implementarea cercetării-acțiune
- Interviu *focus grup* în cercetarea pedagogică
- Elemente de sursologie în didactica istorică preuniversitară

Nr. 3 (85) – **EDUCAȚIE PENTRU RESPONSABILIZARE SOCIALĂ**

- Învățămîntul – un sistem autogen?
- Responsabilizarea socială: o cursă fără egal sau vasul din inimă
- Responsabilizare ecologică. Aplicații pentru disciplina *Științe*
- Dezvoltarea interesului și a motivației în învățarea matematicii

Nr. 4 (86) – **COMPETENȚA DE COMUNICARE ÎN LIMBI STRĂINE**

- Masa rotundă *Implicarea societății civile în acțiunile de modernizare a învățămîntului*
- Strategii psiholingvistice în procesul de predare a limbilor
- Individualizarea și diferențierea în procesul de învățare a limbilor străine
- Competența de comunicare în limbi străine

Nr. 5-6 (87-88) – **NOILE PARADIGME ÎN EDUCAȚIE**

- Strategia *Educația – 2020*: probleme și direcții *versus* soluții în contextul formării inițiale și continue a cadrelor didactice
- Școala de azi și de mâine
- Competența de comunicare: aspecte de formare profesională
- Organizarea activităților de învățare din perspectiva paradigmei cognitive
- Paradigme în educație/pedagogie

VII. BIBLIOTECA PRO DIDACTICA

SERVICII

Biblioteca a pus la dispoziția beneficiarilor – pentru lectură în sală și împrumut la domiciliu – cărți din diverse domenii (enciclopedii, dicționare, monografii etc.) în limbile română, rusă, engleză, franceză etc.; întreaga colecție a revistei *DIDACTICA PRO...* (2000-2014), colecția revistei *Tribuna învățământului* și a săptămânalului *Făclia*, a revistelor *Управление школой* și *Школьный психолог*.

Biblioteca PRO DIDACTICA. Noi apariții

1. Cultura bunei vecinătăți

Setul didactic cuprinde curricula pentru educația timpurie și clasa I, dar și Caietul de lucru al elevului din clasa I (în limbile română și rusă). Propus în calitate de disciplină opțională, pentru educarea toleranței și a culturii bunei vecinătăți de la cea mai fragedă vîrstă, acest set se adresează, în primul rînd, educatorilor și învățătorilor, dar și părinților, managerilor școlari, oferindu-le un bogat material pentru realizarea activităților educaționale. Cărțile au fost elaborate în baza experienței colegilor ucraineni cu care am colaborat în cadrul proiectului *Educație interculturală pe ambele maluri ale Nistrului*. Ne propunem să elaborăm în aceeași manieră curricula și materiale didactice pentru clasele II-IV.

2. Pentru reforme calitative în educație

Această publicație, editată atât în limba română, cît și în rusă, a adunat între coverțile sale o serie de materiale care includ rezultatele dezbatărilor organizate în cadrul proiectului *Pentru reforme calitative în educație*, precum și practici de succes ce confirmă inerența, dar și semnificația schimbării în educație. Aici puteți găsi o serie de recomandări ale managerilor, profesorilor, părinților, elevilor, studenților, reprezentanților ONG etc., care și-au propus să contribuie atât la ameliorarea politicilor publice din domeniu, cît și la implementarea eficientă a acestora la toate nivelurile. Prin această lucrare, dorim să diseminăm experiențe cognitive relevante acumulate în urma abordării unor aspecte-cheie din învățămînt: transparența decizională, parteneriatele durabile, managementul participativ, autonomia financiară, rezultatele de la BAC *versus* calitatea educației etc.

